

Til :

Norges vassdrags og energidirektorat

Deres ref: 201706767

Dato: 28. feb. 2018

Høringsuttalelse utforming av nettariffer

Høringsvaret tar utgangspunkt i høringsdokument nr 5-2017 og er forfattet og innsendt av undertegnede som privatperson.

Generelt

Som en generell kommentar vil jeg innledningsvis si at forfatterne har fokusert mye på å vurdere mekanismer for å påvirke (private)kunder til å bruke mindre effekt, men i liten grad fokusert på de behovene kunden har for nettopp denne effekten, og hvilke negative ringvirkninger det vil ha å påvirke kundene til å endre adferd. Eksempel på negative ringvirkninger er økt luftforurensning, høyere CO2 utslipp, større risiko for brann om natten og endring av døgnrytme. Jeg etterspør en mer bred og samfunnsmessig tilnærming til dette, og anbefaler at høringsdokumentet leses som et rent teknisk forslag til hvordan man isolert sett kan få strømkunder til å bruke mindre effekt.

I tillegg vil jeg be NVE om å ta med i forslagene til lovendring en abonnementsstype som inneholder **utkoblar effekt**, referert i pkt. «Alternative modeller»

Generelt vil jeg anbefale at «Alternative modeller» benyttes på alle normale husstander i tettbebygget strøk, og at man ikke gir disse økte incentiver til å velge forurensende energikilder.

Hørings svar, fritt nummerert

1. Krav til informasjon om prissetting på forhånd. I sammendraget hevdes det følgende påstand: *Fordi modellen er forutsigbar for kundene, vil det være relativt enkelt å vurdere økonomisk gevinst ved forbruksendringer.*

Dette bestrides med grunnlag i påstandene nedenfor:

Nettkunder skal ha egne nettleieutgifter per time elektronisk tilgjengelig senest påfølgende døgn kl. 9.00.

Slik jeg forstår dette, blir dette en akonto avregning av forrige døgns nettleie, hvilket selvsagt også er ønskelig. Men enda mer ønskelig, endog nødvendig, er det at kommende døgns nettleie må beregnes av nettleier og tilgjengeliggjøres på forhånd. Helst i forbindelse med at morgendagens energipriser gjøres tilgjengelig kl 16:00 og at **både energi og effektpris kommuniseres i samme kanal**. Slik kan kunden vite hva som gjelder kommende og inneværende døgn og derved treffe de riktige beslutninger i fremtid og sanntid. Avviksituasjoner mellom forhåndsstipulert og faktisk behov for prissetting kan selvsagt oppstå, men på sikt bør netteier være i stand til å beregne dette behovet, samt benytte tiltak nevnt i punktet «Alternative modeller».

2. Generell modell uten effektbaserte tariffledd for alle normale husholdnings-kunder. Lav abonnert effekt bør kun i spesielle tilfeller tillegges timesprising på nettleie. Lav abonnert effekt er her definert som anlegg med mindre enn 10kW abonnert effekt. Spesielle tilfeller kan f.eks defineres av pkt. «Geografisk avgrensning», eller midlertidige begrensninger på overføringskapasitet til bestemte områder.
3. Standardisering. Vurderingen i høringsdokumentet samsvarer med min vurdering. Alle nettselskaper må forholde seg til en standard måte å utforme tariffene på.
4. Kommentar til forslag i endring i §14-1. Følgende ledd strykes i sin helhet:

I sentral transmisjons- og regionalnett skal effektbaserte tariffledd fastsettes med utgangspunkt i kundens effektbelastning i definerte referansetimer.

Referansetimene skal så langt som mulig ikke kunne forutsies av nettbrukerne.

Det kan legges flere målinger til grunn. Det kan fastsettes et minimum effektgrunnlag.

Det skal ikke lenger være adgang til å benytte referansetimer som grunnlag for å fastsette effektavgift. **Effektbaserte tariffledd skal kun baseres på timesavregning, time for time**. Når AMS tilgjengeliggjør kundens effektforbruk time for time, vil det være sløsing med informasjon å bare benytte en vilkårlig time for å beregne tariffen. I tillegg er dette uoversiktlig, og skaper skepsis hos kunde. **Dette frarådes sterkt.**

5. Kommentar til forslag i endring i §14-2 alle ledd. Betegnelsen «overforbruksledd» erstattes med «nettbidragsledd» som assosierer kunden med at denne på sikt betaler for utvidelse av strømmettet, hvilket også burde være det faktiske tilfellet.

6. Geografisk avgrensning. Dette bør i større grad benyttes, slik at man unngår investeringer i ytterpunktene av nettet med lav kost/nytteverdi. Vedlikehold og montasje av nett i «grisgrendte» strøk er mer kostbart pr. abonnent enn i by.

Dette beveger seg dog på grensen til distriktspolitikk, men nettopp i slike tilfeller er effekttariff et godt virkemiddel av 2 årsaker:

- Bruk av alternativ energikilde som gir forurensning, gir mindre ulempe enn i en by.
- Oppgradering av nettet er kostbart i forhold til antallet som får glede av dette.

7. Alternative modeller.

Man bør fremdeles tilby en abonnementsstype uten variabel effekttariff (ingen effekt eller overforukstariff) for private husstander med mindre enn 10kW abonnert effekt. Her bør man i stedet tilby kunden automatiseringsløsninger mot en lavere fast nettleie.

Automatiseringsløsningen bør kun kontrollere utstyr som ikke fører til vesentlig ulempe for kunden, men hvor samtidig kunden normalt ikke har anledning til å ta i bruk alternativt utstyr som medfører økt forurensning. Varmtvannsbereder og elbillader er gode eksempler på utstyr man **kan** fjernstyre. Elektriske varmeovner og komfyrer er gode eksempler på utstyr man **ikke** bør fjernstyre. Man kan lett se for seg at kunden fyrer i vedovnen, eller benytter gasskomfyr for å bøte på skaden som nettleien påfører denne.

Modellvalg:

Abonnert effekt er ikke alltid en optimal løsning fordi kunden oppmuntres til å velge en lavere effekt enn den de normalt ville hatt behov for, og beregne at man skal fyre med ved eller benytte fossile energikilder (endog kjøre bensin/dieselbil) for å unngå effekttoppene. Spesielt i tettbebygget strøk er dette et dårlig valg.

I stedet bør man gi kundene følgende 2 valg av abonnentstype:

- A. Abonnement med utkoblbar effekt i husstanden på minst 2kW (hvor utkoblbar effekt ikke enkelt kan erstattes av en forurensende energikilde) men uten noen form for ekstra tariffing for høy effekt.
- B. Abonnement tilnæringsvis lik dagens ordning uten noen form for ekstra tariffing for høy effekt, men med en noe høyere nettleietariff enn de som velger utkoblbar effekt på minst 2kW.

Fordelene med abonnementsstype A er mange:

Kunden behøver ikke sjekke priser og forholde seg til systemet overhodet, utover å installere det. Nettselskapet har full kontroll over den utkoblbare effekten, og kan koble ut effekt med kort varsel dersom det oppstår plutselige behov grunnet overbelastning, feil, e.l. Dersom man kan kontrollere 100 000 varmtvannsberedere og 20 000 elbilladere kan man på et blunk frigjøre 250 MW, altså noe i størrelsesorden av et normalt norsk vannkraftverk. Dette er **forutsigbar og kontrollerbar regulering** som bør vektlegges av NVE i større grad enn

prismekanismer som i mer eller mindre grad vil føre til forutsigbare handlinger hos 3.part.

I tillegg bør man oppfordre Enova til å innføre støtte til innfasing av utstyr til utkobling av effekt, til å avhjelpe at abonnementsstype A på sikt vil bli det mest lønnsomme alternativet.

Samt må det være krav om at den utkoblbare effekten ikke uten videre kan erstattes av en forurensende energikilde med tilnærmingsvis lik driftskostnad. Kun unntaksvis f.eks ved bruk av fjernvarme og dersom husstanden ikke er registrert med pipe, kan man tillate at den utkoblbare effekten går på oppvarmingsutstyret.

Med vennlig hilsen,

Stefan Blom Hanssen

Rådgiver/konsulent